

СВОЕОБРАЗЕН ВРЪХ В МЕТОДИКАТА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК В НАЧАЛНИТЕ КЛАСОВЕ

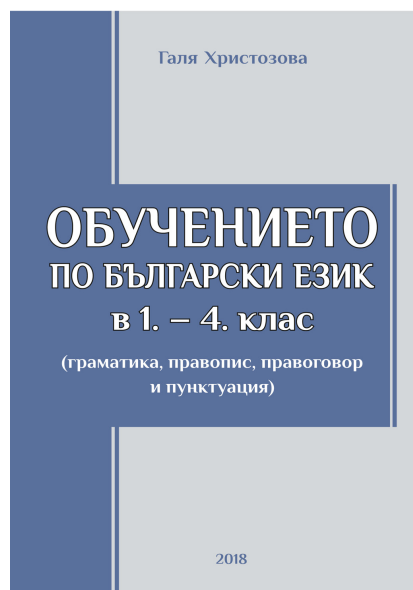
Христозова, Г. (2018). *Обучението по български език в I – IV клас (граматика, правопис, правоговор, пунктуация)*. Габрово: ЕКС-ПРЕС

Маргарита Георгиева
Шуменски университет

Методиката на обучението по български език в началните класове се обогати с една сериозна научна монография, издадена през 2018 г. Тя е своеобразен връх в научното творчество на проф. д.п.н Галя Христозова, която е един от най-изтъкнатите специалисти в тази област, автор на монографии, студии, статии и на десетки учебници и помагала по български език за ученици.

Монографията обхваща 228 страници и включва начало, в което се мотивира необходимостта от задълбоченото изучаване на българския език в началните класове (стр. 5 – 6), четири основни глави на изложението („Общи въпроси на обучението по български език“ – стр. 7 – 68; „Изучаването на дяловете на науката за езика“ – стр. 69 – 148; „Обучението по правопис, правоговор и пунктуация“ – стр. 149 – 199, и „Диагностициране на лингвистичната компетентност“ – стр. 200 – 224) и приложения – стр. 225 – 228.

В първа глава – „Общи въпроси на обучението по български език“, се разглеждат някои особености на обучението по български език, като се анализират държавните образователни изисквания, новите учебни програми, въведени през учебната 2016/2017 година, уточняват се основните езикови понятия, които се формират, по класове. Дава се интерпретация на принципите и мето-

дите на обучение, като акцентът е върху някои по-нови идеи – интерактивни методи, моделиране, учебни задачи.

Втора глава – „Изучаването на дяловете на науката за езика“, логично е най-обширна. След като предлага цялостна система за формиране на езиковите понятия, авторката детайлно разработва идеи за обучението по всеки един дял на лингвистиката – фонетика, лексикология, морфология, синтаксис, като делът по морфология включва изучаване на морфемите и на всички части на речта, застъпени в началните класове. Това е един от приносите на труда, като се има предвид, че преобладаващата част от учебното съдържание по български е по тези теми. Главата завършва с интерпретация за същността на лингвистичната (езикова) компетентност.

Трета глава – „Обучението по правопис, правоговор и пунктуация“, е посветена на обучението по правопис. Пролитава умението на авторката в стегнат и достъпен вид да представи особеностите на българския правопис – същност на правописа, правописни принципи, правописни правила; впечатление прави целесъобразният и полезен преглед на историята на методическите възгледи за обучението по правопис в началните класове, както и подробната типология на правописните, езиковите и пунктуационните грешки, съпроводена с разнообразни методически указания за преодоляването им. Тук са предложени интересни, в това число и нови, идеи и похвати за овладяване на правописа – например идеята за системно изучаване на думите с непроверяем правопис чрез онагледяване и рисуване на ортограмата (приложение 1). От особено значение е фактът, че методическите предложения са апробирани от авторката в рамките на дългогодишната ѝ експериментална работа.

В четвърта глава – „Диагностициране на лингвистичната компетентност“, се предлагат критерии, показатели и инструментариум за диагностициране на лингвистичната компетентност, както и отделно за правописната компетентност.

В методическата литература, посветена на ОБЕ в началното училище, се интерпретират част от проблемите, разгърнати в монографията, но тя попълва определена празнота (посветена е на обучението в началното училище, където започва съзнателното овладяване на българския език) и в това е най-същественният ѝ принос. Предимство на авторката е нейната добра филологическа подготовка като гаранция за адекватни методически решения. Допълнителен принос е и задълбоченото проследяване на обучението по български език за началния училищен период в исторически аспект.

Проф. д.п.н. Галя Христовова, представяйки своите методически идеи, съхранява положителните традиции в българското образование, но ги адаптира към съвременното образователно пространство – лингвистичните и социолингвистичните аспекти на нейната методическа система доказват това.

Монографията ще бъде ценно ръководство и ориентир на началните учители, на студентите в педагогическите факултети, на всички, които желаят

да научат повече за българския език и за методиката на преподаването му в началните класове.

Приложение 1

Думи с непроверяем правопис

БАРАБАН

БОЙЧКИ

ПИРОН

БУБЛЕЧКА

МОНЕТА

БОКЕТ

ГЕОГРАФИЯ

УМИ

ДОМАТ

УВИСНА

ФУТБОЛ

ЛОДКА

A CERTAIN TOP IN THE BULGARIAN LANGUAGE TEACHING METHODS IN PRIMARY CLASSES

Hristozova, G. (2018). *Teaching Bulgarian Language in I – IV Grade (grammar, spelling, pronouncing, punctuation)*. Gabrovo: EX-PRESS

✉ **Prof. Margarita Georgieva, DSc.**
University of Shumen
Shumen, Bulgaria
E-mail: m.georgieva@abv.bg